

DOI 10.26886/2414-634X.1(53)2022.9

UDC: 378.091.3:376-051:004.77(438)

**ONLINE EDUCATION OF PERSONS WITH SPECIAL EDUCATIONAL
NEEDS IN THE REPUBLIC OF POLAND**

Mateusz Muchacki, PhD of Pedagogical sciences, Associate Professor

<https://orcid.org/0000-0002-1772-6719>

e-mail: mateusz.muchacki@gmail.com

Pedagogical University of Cracow, Cracow, Poland

The article presents the results of a sociological survey of persons with special educational needs in Poland regarding their online education.

In particular, the main attention is paid to forms of learning via the Internet, topics of online learning chosen by blind and partially sighted people, use of the Internet in free time by visually impaired people, participation in online communication, etc.

Keywords: *online education, persons with special educational needs, Republic of Poland.*

Кандидат педагогічних наук, доцент Мухацький Матеуш, Онлайн-навчання осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща / Педагогічний університет у Кракові, м. Краків, Польща

У статті представлено результати соціологічного опитування осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща щодо їх онлайн-навчання.

Зокрема, основна увага приділена формам навчання через Інтернет, темам онлайн-навчання за вибором незрячих та слабоворих людей, використанню Інтернету у вільний час людьми з вадами зору, участі в онлайн-спілкуванні та ін.

Ключові слова: *онлайн-навчання, особи з особливими освітніми*

потребами, Республіка Польща.

Вступ. В умовах інформаційного суспільства широкі можливості для осіб з особливими освітніми потребами відкривають інформаційні технології.

Теоретичні засади інформаційних технологій, інформатизації, комп'ютеризації представили в своїх роботах польські вчені M. Prensky, S.M.Kwiatkowski, M.Tanaś, S. Juszczak, W. Strykowski, B. Siemieniecki J. Morbitzer, W. Walatta ін. Основні положення щодо використання інформаційних технологій зосереджено у працях таких вчених: P.M. Taubman, M.Castello, S.Kwiatkowski, M.Sysło та ін.

Водночас важливим постає проведення соціологічного опитування і вивчення громадської думки осіб з особливими освітніми потребами щодо їх онлайн-навчання.

Отже, мета статті – проаналізувати і розкрити результати опитування осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща щодо онлайн-навчання.

Варто відзначити, що діагностичне опитування було проведене серед 103 осіб з особливими освітніми потребами, зокрема вадами зору та незрячими. Власне дослідження базувалося на використанні матеріалів Н. Вальтера [1].

Результати опитування показали, що респонденти серед форм онлайн-освіти найбільшою популярною відзначають і використовують енциклопедії та словники (66,02%), а також інтернет-газети та журнали (66,02%).

Досить часто респонденти відзначають, що відвідуються освітні портали (41,75%), а онлайн-курси/тренінги трохи рідше (5,83%). При цьому навчання через Інтернет вказав лиш лише один респондент, що становить 0,97%. 13,59% респондентів дали іншу відповідь (найчастіше

не мають думки через випадкове користування Інтернетом та незнання теми). Дані представлені на рисунку 1.

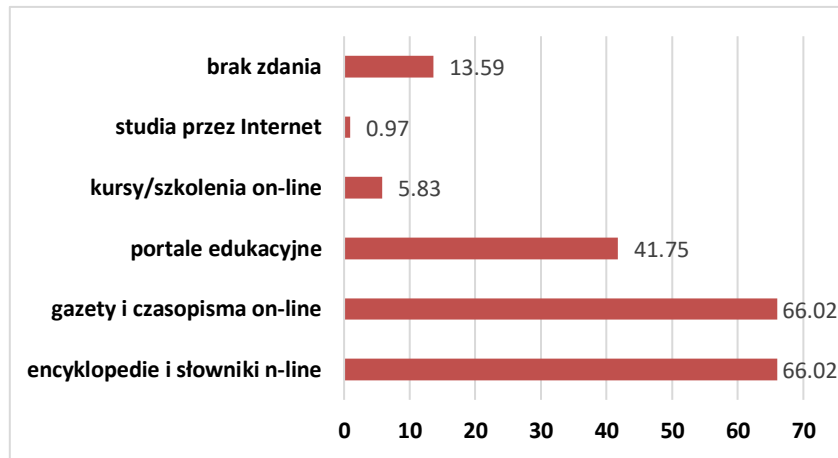

Рис. 1. Форми навчання через Інтернет

Серед найпоширенішої тематики он–лайн навчальних курсів, яку обирають сліпі та слабозорі люди, є навчальні курси з безконтактної роботи телефону, які найчастіше охоплюють теми, пов'язані з роботою телефону за допомогою програми зчитування екрана, вибором меню телефону за допомогою жестів. Цю форму обирають 17% респондентів.

Навчання роботи з додатками на смартфоні частіше стосується таких додатків, як: додатки з серіалами та фільмами; програми для соціальних мереж і обміну повідомленнями; програми, які допомагають незрячим у повсякденному житті, допоміжні засоби для людей із вадами зору, такі як мовлення на вимогу та збільшення; програми для прослуховування книг і подкастів, додатки з найсвіжішою інформацією з країни та світу; додатки для покупок; додатки допомоги в дорозі; офісні пакети.

Варто відзначити, що цей предмет навчання більш популярний серед осіб з особливими освітніми потребами – 38% відповідей.

Керування пристроями та завантаження файлів аудіокниг передбачає набуття навичок користування пристроями для

відтворення аудіокниг та керування порталами, що пропонують книги. Це найбільш приваблива форма он–лайн навчання – 67% відповідей.

Підтримка офісних програм – це також приваблива форма навчання. Її використовують/або використовували б 55% респондентів.

Таким чином, найпоширеніша тематика он–лайн навчальних курсів, яку обирають сліпі та слабоворілюди, представлена на рис. 2.

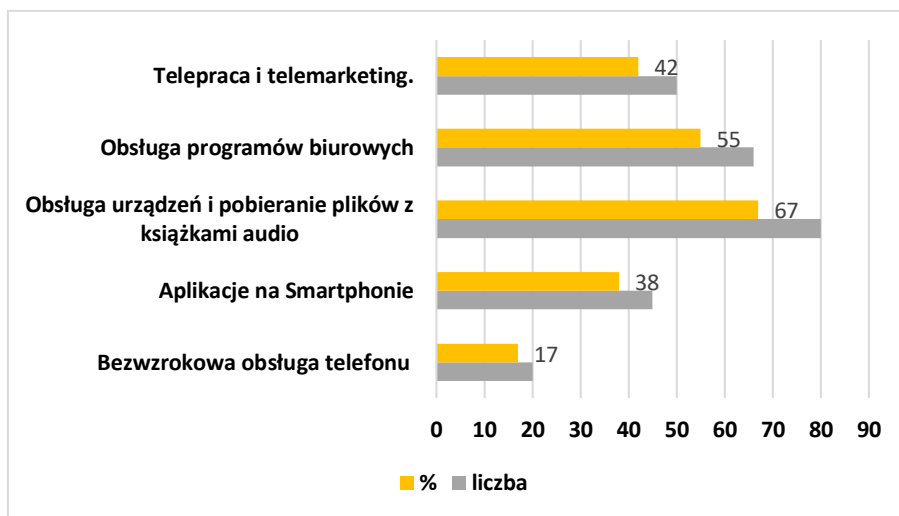

Рис. 2. Теми онлайн навчання за вибором незрячих та слабоворіх людей

У питанні онлайн-навчання осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща важливу роль відігравало проведення вільного часу. Проводячи власне дослідження використовувалися матеріали Н. Вальтера [1].

Діагностичне опитування, показало, що сліпі та слабоворі найчастіше проводять вільний час за комп'ютером для читання книг і преси (84,47%), а також для: розвитку своїх інтересів (83,50%), спілкування (82,52 %), самоосвіти (62,14 %), прослуховування музики, радіо (61,17 %), використання мультимедійних програм (38,83 %), комп'ютерні ігри (21,36 %) та з інших причин (1,94 %). Дані представлені на рис. 3.

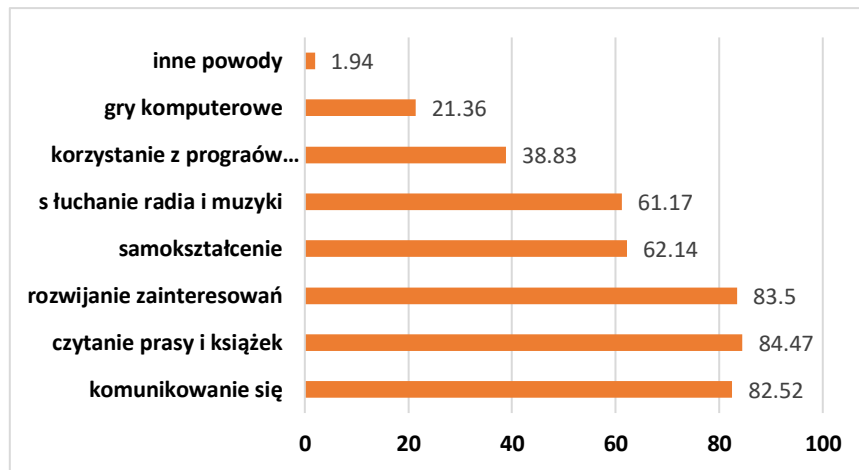

Рис. 3. Використання Інтернету у вільний час людьми з вадами зору

Для оцінки процесів проектування компонентних інтерфейсів осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща вивчалися різні результати досліджень.

Так, питання користувачів Інтернету з обмеженими можливостями та працездатних, які виконують певні функції, представлене в праці Т. Маслик, Е. Мігачевська, М. Стойков, Д. Жуховська–Скіба вказує на відмінностях осіб з особливими освітніми потребами та працездатних осіб [3].

Зокрема, соціальні функції Інтернету відносно популярні серед людей з обмеженими можливостями. 50% цієї групи людей користуються Facebook (52%) або іншими соціальними мережами (50,8%), і в дещо меншій мірі чатами (48%) і форумами або дискусійними групами (44,1%) [3].

Таблиця 1

**Відсоток користувачів Інтернету з обмеженими
можливостями та працездатних, які виконують певні функції в
Інтернеті [%]**

Активності	Активності	Працездатні (відмінність від осіб з особливими освітніми потребами)
Перевірка та відправка електронної пошти (e-mail)	81,5	+9,8
Використання миттєвих повідомлень (таких як Gadu–Gadu тощо)	67,2	+12,2
Інтернет–телефонія (VoIP, Skype)	62,2	+9,2
Прослуховування музики або радіо через Інтернет	60,3	+9
Читання газет або книг через Інтернет	57	+5,3
Купівля товарів і послуг через Інтернет в Польщі	56,5	+14,7
Користування банком через Інтернет	56,2	+9,3
Збір матеріалів, необхідних для навчання чи роботи	54,5	+16,8
Використання Facebook	52	+14,2
Використання інших соціальних мереж	50,8	+12
Перегляд телевізора через інтернет	49,8	+7,7
Отримання інформації з сайтів державних установ	48,7	48,7
Участь у чатах	48	+12,7
Гра в мережеві ігри через Інтернет	47,3	+7,6
Завантаження або заповнення офіційних форм	45,3	+10,3
Участь у дискусійних групах або форумах	44,1	+11,7
Пошук роботи, розсилка пропозицій про роботу	44	+10,4
Участь в інтернет–аукціонах	38,1	+12,6
Використання Інтернету та електронної пошти в професійних цілях	37,8	+13,9

Відвідування курсів або навчання через Інтернет	32,8	+9,8
Створення та публікація власних текстів (наприклад, блог, Twitter), графіки, музики чи іншої творчості в Інтернеті	27,5	+7,9

Емпіричний матеріал, представлений у таблиці, показує, що відмінності у використанні Інтернету між людьми працездатними та осіб з особливими освітніми потребами мінімальні. Соціальні функції співіснують одна з одною – якщо людина використовує одну з них, то дуже ймовірно, що вона буде використовувати й інші. Ці залежності стосуються як людей з обмеженими можливостями, так і людей без них.

Молоді глухі люди ефективно використовують Інтернет як новий засіб спілкування. Вони спілкуються з людьми, які мають подібні проблеми, наприклад, Портал для глухих і слабочуючих користувачів Інтернету ONSI, що, однак, означає інтеграцію, обмежену конкретними учасниками. Вони створюють новий тип середовища, яке має величезний вплив на активну діяльність глухої молоді[4].

Щоб здійснити оцінку процесів проектування компонентних інтерфейсів для залучення людей з обмеженими можливостями до участі в мережі, респондентам були задані відповідні питання.

Емпіричний матеріал, представлений на рис. 4, доводить, що глухі та слабозорі високо оцінюють процеси проектування компонентів інтерфейсу, а сліпі та слабозорі – низько.

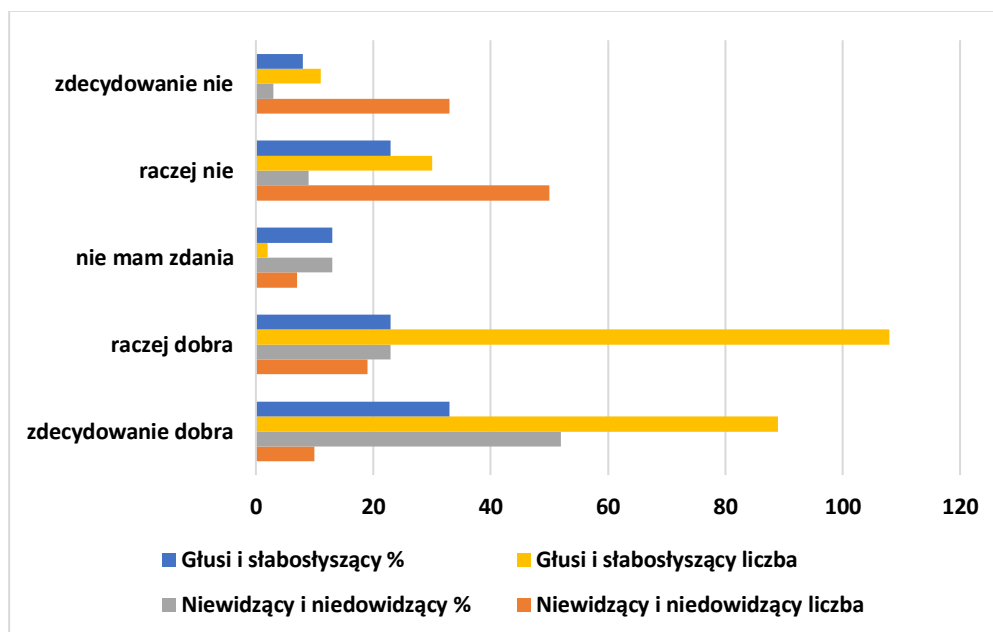

Рис. 4. Оцінка процесів проектування компонентних інтерфейсів для залучення людей з обмеженими можливостями до участі в мережі

Досліджуючи питання мережі для осіб з особливими освітніми потребами у спілкуванні з іншими людьми та в самопрезентації встановлена різниця в нозологіях. Так, глухі та слабочуючі люди вище оцінюють свою участь в онлайн-спілкуванні: 8% високо, 42% досить високо. З іншого боку, розподіл відповідей сліпих та слабозорих людей такий: високий – 5%, досить високий – 12%, досить низький – 45%, однозначно низький – 23%. Розподіл відповідей представлений на рис. 5.

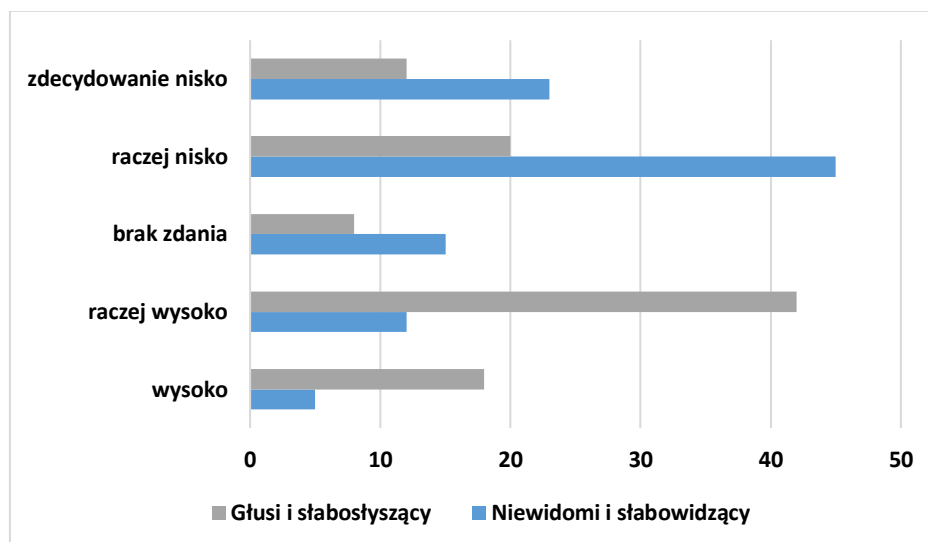

Рис. 5. Думки щодо власної участі в онлайн-спілкуванні (%)

Досліджуючи вплив використання Інтернету на покращення якості життя глухих і сліпих встановлено, що за останні два роки у осіб з особливими освітніми потребами спостерігається зростання почуття самоконтролю над власним життям. Серед цієї категорії значно більше людей, ніж серед працездатних, перестали проявляти фаталізм і шукати причини власних невдач чи успіхів у долі та провидінні, частіше шукаючи їх у собі. Це дає можливість змінитися у сприйнятті власного життя людьми з обмеженими можливостями[3].

У власному дослідженні респондентам було поставлено запитання: «Що люди з обмеженими можливостями думають про власну діяльність в Інтернеті та наскільки вона дозволяє їм виходити за межі своїх обмежень?»

На підставі даних, отриманих у результаті власного дослідження, можна зробити висновок, що особи з особливими освітніми потребами вважають, що мережа змінила їхнє життя, вони здатні перевершити їхні власні межі, що дозволяє їм вийти з відчуження. Жінки мають кращу думку з цього приводу (52% точно так, 21% скоріше так), а чоловіки (44% точно так, 31% скоріше так).

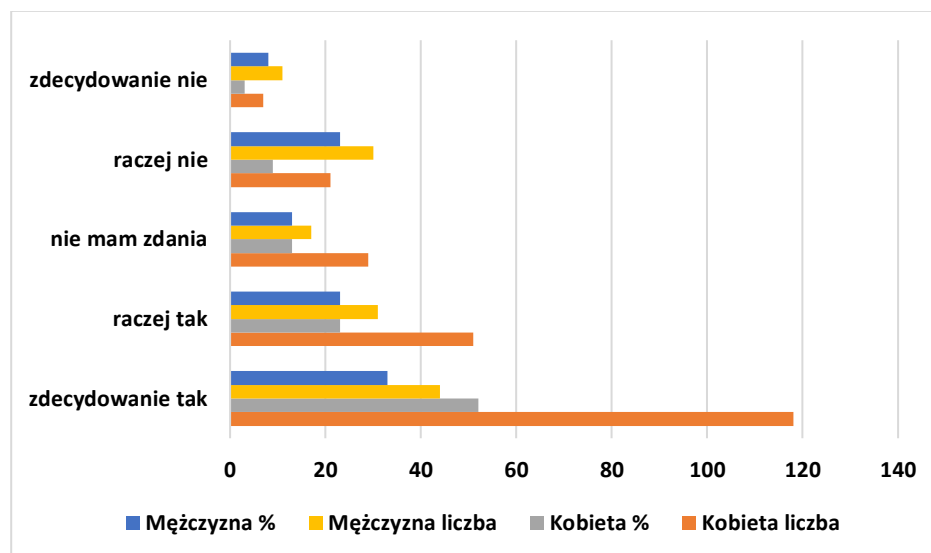

Рис.6. Думки осіб з особливими освітніми потребами про вплив онлайн-активності на перетин власних кордонів

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження щодо онлайн-навчання осіб з особливими освітніми потребами у Республіці Польща, варто відзначити, що нові медіа та технічні засоби пропонують значні можливості отримати власну автономію та покращити своє життя.

Література:

1. Walter N. (2011) Tyflo internet – niewidomi w globalnej wiosce. Poznań: Neodidagmata 31/32. 131.
2. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej <https://www.gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski/infolinia-w-sprawie-koronawirusa-dla-osob-glu-chych> (2022, січень, 10)
3. Masłyk T., Migaczewska E., Stojkow M., Żuchowska-Skiba D. (2016) Aktywni niepełnosprawni. Obywatelski i społeczny potencjał środowiska osób niepełnosprawnych. Kraków. 146.
4. ONSI<<https://www.onsi.pl>>(2022, січень, 10)
5. Мухацький М. (2014) Інформаційні компетенції молоді: соціоекономічний та культурний контекст: монографія. Київ: ІВЦ АЛКОН. 147.

6. Muchacki M. (2013) *Przygotowanie młodzieży licealnej do korzystania z metod i technik informatycznych. Badania porównawcze polsko-amerykańskie*. Kraków: OW Impuls. 135.

References:

1. Walter N. (2011) Tyflointernet – niewidomi w globalnej wiosce. Poznań: Neodidagmata 31/32. 131. [in Poland].
2. Serwis Rzeczypospolitej Polskiej <https://www.gov.pl/web/uw-warminsko-mazurski/infolinia-w-sprawie-koronawirusa-dla-osob-glu> chych (2022, січень, 10)
3. Masłyk T., Migaczewska E., Stojkow M., Żuchowska-Skiba D. (2016) Aktywni niepełnosprawni. Obywatelski i społeczny potencjał środowiska osób niepełnosprawnych. Kraków. 146 s.[in Poland].
4. ONSI<<https://www.onsi.pl>>(2022, січень, 10)
5. Mukhatskyi M. (2014) Informatsiini kompetentsii molodi: sotsioekonomichnyi ta kulturnyi kontekst: monohr. Kyiv: IBTs ALKON, 2014. 147. [in Ukrainian]
6. Muchacki M. (2013) *Przygotowanie młodzieży licealnej do korzystania z metod i technik informatycznych. Badania porównawcze polsko-amerykańskie*. Kraków: OW Impuls. 135. [in Poland].

Citation: Mateusz Muchacki (2022). ONLINE EDUCATION OF PERSONS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN THE REPUBLIC OF POLAND. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 1(53). doi: 10.26886/2414-634X.1(53)2022.9

Copyright: Mateusz Muchacki ©. 2022. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.